

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

(Signature)
(підпис)

Т.Ф. Бірюкова

» 08 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СЦЕНАРНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ
підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Соціологія»
спеціальності С5 Соціологія

галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини

ВИКЛАДАЧ: Лепський Максим Анатолійович, д.філос.н., професор, професор кафедри соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.
Завідуюч кафедри соціології

(Signature)
(підпис)

В.О. Скворець

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(Signature)

Т.О. Ратушна

2025 рік

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

Т.Ф. Бірюкова

_____ (підпис)

« _____ » _____ 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СЦЕНАРНЕ ПЛАНУВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ
підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма «Соціологія»
спеціальності С5 Соціологія

галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

ВИКЛАДАЧ: Лепський Максим Анатолійович, д.філос.н., професор, професор кафедри
соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від “ ” серпня 2025 р.
Завідувач кафедри соціології

_____ (підпис)

В.О. Скворець

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

Т.О. Ратушна

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: waysensey@gmail.com

Телефон: (061) 289-12-58

Інші засоби зв'язку: Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6343> (форум курсу, приватні повідомлення);

Кафедра: соціології к. 309, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сценарне планування та прогнозування» є ознайомлення студентів освітньо-професійної програми «Соціологія» з отримання студентами прогностичних компетенцій, знань, вмінь та навичок, необхідних для організації та проведення соціального планування у дослідженні майбутнього організації, підприємства, установи.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Сценарне планування та прогнозування» є: отримання знань базових понять «сценарне планування», його сутність, типології та класифікації методів; розуміння та вміння застосовувати принципів, форм і методів сценарне планування як соціальної технології та діяльності; володіння методологічними та методичними основами сценарного планування 0, 1.0, 2.0, 3.0 технологій; набуття знань основ застосування методів сценарного планування та їх комплексування з прогнозуванням у складанні прогнозів на основі соціального діагностування суспільних процесів; усвідомлення місце і функції сценарного планування відносно інших видів антиципації; володіння основами сценарне планування суспільних процесів у соціальному управлінні; розуміння інформаційних соціальних технологій сценарного планування та прогнозування; набуття знань актуальних проблем удосконалення соціальних технологій сценарного планування та прогнозування в сучасних умовах. користування соціальними нормативами і соціальними орієнтирами у соціальних технологіях антиципації; отримання знань, умінь, навичок складати сценарні плани з актуальних соціальних проблем; формування вміння робити вибір певних методів сценарне планування; набуття алгоритму вибору основної документації та базової інформації для сценарне планування; формування знань, умінь, навичок застосовувати послідовність етапів сценарного планування; отримання знань, умінь, навичок формулювати соціальні завдання на різних етапах сценарного планування.

Інтерактивний та практично орієнтований формат курсу спонукатиме до аргументованого відстоювання критичного мислення у посередництві вирішення складних соціальних конфліктів.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами, як «Презентація результатів соціологічного дослідження», «Соціальне прогнозування», «Практикум медіаторних технологій», «Соціальний маркетинг».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість годин	150	
Лекційні заняття	14 год.	
Семінарські заняття	28 год.	

Практичні заняття		
Самостійна робота	108 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: 2 год Кількість: 1 особисті – вівторок, з 13:00 до 14:00, IV корпус, ауд. 309; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: у приватних повідомленнях https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6343	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=6343	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті.	Аналіз міжнародних передових кейсів сценарування.
ЗК05. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle
СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
СК03. Здатність проектувати і виконувати соціологічні дослідження, розробляти й обґрунтовувати їхню методологію.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle

СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями.	Аналіз міжнародних передових кейсів сценарування.
СК10. Здатність аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, які є основою для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu
ПР 01 Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання.
ПР 02 Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 03 Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 04 Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 05 Здійснювати пошук, аналізувати та оцінювати необхідну інформацію в науковій літературі, банках даних та інших джерелах.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 07 Вирішувати етичні дилеми відповідно до норм професійної етики соціолога та загальнолюдських цінностей.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 08 Зрозуміло і недвозначно доносити знання, власні висновки та аргументацію з питань соціології та суміжних галузей знань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.	Захист індивідуальних робіт. Презентація і візуалізація результатів індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 09 Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері соціології, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	Підготовка індивідуального дослідницького завдання; практичні завдання у системі moodle znu.
ПР 11 Аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, як основу для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.	Усне опитування на семінарських заняттях; тестування та практичні завдання у системі Moodle

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Історія сценарування у дослідженнях майбутнього

Тема 1. Історичні етапи становлення сценарного планування і прогнозування..

Визначення сценарія та сценерію. Сценарування в античній Греції, Римі, середньовіччі, Новий час. Міфологічне сценарування. Сценарування Германа Кана. Сценарування П'єра Вака

та Пітера Шварца. Підходи форсайт та фароут у сценарному плануванні та прогнозування. Запорізька школа прогнозування та сценарування.

Змістовий модуль 2. Сценарний підхід дослідження майбутнього

Тема 2. Теоретичне осмислення сценарного підходу.

Моделювання у сценаруванні. Основні поняття та основні складові сценарування. Архетипічний аналіз та сценарування «Мандри героя», роботи Кемпбелла та Кристофера Воглера. Зав'язка, поворотні моменти, акти, розв'язка, апогей та наслідки. Етапи мандрів героя. Кейси у плануванні та рекламі.

Змістовий модуль 3. Методи сценарного планування та прогнозування

Тема 3. Методика та класифікація методів сценарного планування та прогнозування (П'єр Вака, Пітер Шварц, Кес ван дер Хейден та Джил Рінгланд)

Методика та етапи сценарного планування П'єра Вака та Пітера Шварца. Родини сценаріїв: лінійні, сіткові, якісні. Метод роботи з невизначеністю у Джил Рінгланд (Метод роботи з невизначеністю у Кес ван дер Хейдена та Джил Рінгланд («факти, які можна передбачити» (predetermined elements), ключові невизначеності (critical uncertainties), 2–3 ключових невизначеностей утворює «сценарну матрицю» (звичайно 4 сценарії), метод «осьових сценаріїв» (axis-based scenarios) - наприклад: «глобалізація – локалізація» та «державний контроль – ринкове саморегулювання», системне картування середовища PESTEL-аналіз, методи «environmental scanning» (огляд середовища) та «cross-impact analysis» (аналіз взаємних впливів), «мисленні у множині» (plurality of futures) у розвитку стратегічної гнучкості, вихід за межі «офіційного майбутнього», залучення широкого кола експертів та акторів, що дозволяє враховувати різні інтерпретації і зменшувати ризик «тунельного бачення».

Чому сучасні українські методики не встигають за сценаруванням 2.0., специфіка запорізької школи. Класифікація методів сценарного прогнозування.

Тема 4. Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у класичному сценаруванні блок бастерів.

Динаміки процесів сценарного планування та прогнозування. Кейси «сценерію». Основні виклики, тренди, чинники, «чорні лебеді», «сірі новороги», «джокери», «дикі карти» та інші несподіванки. Дермінаційні та предетермінаційні чинники. «Відкритий простір без порогів». Етапи складання сценарного плану. Підход блок-бастерів та сценарування.

Змістовий модуль 4. Сучасні методики складання сценарного плану та прогнозу.

Тема 5. Оксфордський підхід до сценарного планування (OSPA). OSPA як соціальний процес

Сучасні методи стратегічного передбачення в умовах турбулентності, невизначеності, новизни та багатозначності (TUNA). Теоретичні основи, методологію побудови сценаріїв, практику стратегічних інтервенцій та етико-соціальні аспекти їхнього застосування.

У темі розглядається, що сценарне планування не є лише технікою, а насамперед соціальним процесом. Аналізуються його колективний характер, роль часу, значення «безпечного простору» для діалогу та спільного осмислення. Особливу увагу приділено етичним і управлінським аспектам, які забезпечують достовірність та ефективність стратегічної взаємодії

Тема 6. Сценарне планування як процес набуття знань

Ця тема пояснює, як сценарії допомагають поєднувати дослідження і навчання, інтегрувати знання про невідоме та непередбачуване. OSPA пропонує методологію дослідження, яка дозволяє отримувати як експліцитні, так і неявні знання. Також розглядається роль моделювання, дослідницьких підходів і рефлексії у формуванні нових стратегічних перспектив

Тема 7. Методологія та стратегічні інтервенції сценарного підходу до майбутнього

Тема присвячена практичним аспектам реалізації сценарного підходу. Розглядаються ключові етапи методології, параметри проєктування інтервенцій, способи відбору та структурування стратегічних питань. Особлива увага зосереджена на тому, як сценарне планування змінює акцент із продуктів на послуги та створює умови для рефреймінгу стратегій

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д ф.	з/дист ф.	
1	Історичні етапи становлення сценарного планування і прогнозування	2	2	<i>щотижня</i>
2	Теоретичне осмислення сценарного підходу.	2		<i>щотижня</i>
3	Методика та класифікація методів сценарного планування та прогнозування (П'єр Вак, Пітер Шварц, Кес ван дер Хейден та Джил Рінгланд)	2		<i>щотижня</i>
4	Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у класичному сценаруванні блок бастерів.	2		<i>щотижня</i>
5	Оксфордський підхід до сценарного планування (OSPA). OSPA як соціальний процес	2		<i>щотижня</i>
6	Сценарне планування як процес набуття знань	2		<i>щотижня</i>
7	Методологія та стратегічні інтервенції сценарного підходу до майбутнього	2		<i>щотижня</i>
Разом		14		

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д ф.	з/дист ф.	
1	Методика та класифікація методів сценарного планування та прогнозування. Аналіз сценарного міфологічного підходу.	2		<i>щотижня</i>
2	Методика та класифікація методів сценарного планування та прогнозування. Аналіз сценарного міфологічного підходу.	2		<i>щотижня</i>
3	Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у «мандрах героя».	2		<i>щотижня</i>
4	Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у «мандрах	2		<i>щотижня</i>

	героя».			
5	Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у класичному сценаруванні блок бастерів.	2		щотижня
6	Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у класичному сценаруванні блок бастерів.	2		щотижня
7	Методика складання сценарного плану. Аналіз сценарного підходу у сценаруванні П'єра Вака та Пітера Шварца.	2		щотижня
8	Трендочінг в сценаруванні і методика стратегічних бесід (strategic conversations).	2		щотижня
9.	Метод TUNA/ Turbulence (турбулентність), Uncertainty (невизначеність), Novelty (новизна) та Ambiguity (багатозначність/двозначність)	2		щотижня
10.	Множинні сценарії (Multiple Futures), рефреймінг та реперцепція.	2		щотижня
11.	Методика Кес ван дер Хейдена «виявлення офіційного майбутнього (official future) і аналіз ключових невизначеностей»	2		щотижня
12.	Методика Кес ван дер Хейдена «Рефлексивне навчання (double-loop learning)» (навчання «подвійного циклу» (Арджиріс) - організація ставить під сумнів власні базові припущення й коригує не лише дії, а й парадигми мислення)	2		щотижня
13.	Слабкі сигнали та «дикі карти» (Wild Cards), методика виявлення слабких сигналів у середовищі (foresight scanning)	2		щотижня
14.	Моделювання та картування систем, методика «достатньої правдоподібності» (just-enough plausibility)	2		щотижня
Разом		28		

7. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Проаналізуйте класичну та «подорожі героя» рекламні роботи Гая Річі. Визначте послідовність етапів (початок, зав'язка, акти та поворотні пункти, апогей, розв'язку, кінець) та етапи «подорожі героя». Зробіть висновки.	27	

2	Проаналізуйте візуальний кейс за табулаграмою В. Проппа. Чому міфологеми та архетипи мають таке значення у сюжеті та фабулі. У чому відмінність. Чому Кемпбелл використовував табулаграму для подорожі героя. Зробіть висновки.	27	
3	Проаналізуйте візуальний кейс за структурою Крістофера Воглера. Які етапи присутні, в чому їх специфіка, які архетипи та конфігурація герої застосована та чому. Як протиріччя вирішує головний герой. Ваші висновки.	27	
4	Розгляньте та законспектуйте положення сценарного планування та прогнозування 3.0. Комплексуйте методи і методики сценарного планування та прогнозування. Визначте, в чому специфіка цього підходу до сценарного планування та прогнозування. Зробіть візуалізації звітів самостійної роботи у застосунках Web 2.0/ Підготуйтеся до презентації та захисту. Зробіть саморефлексію.	27	
Разом		108	

8. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Відповідь на семінарі	<p><u>Семінар №1</u> Питання за Змістовим модулем 1</p> <p><u>Семінар №2</u> Питання за Змістовим модулем 1</p> <p><u>Семінар №3</u> Питання за Змістовим модулем 1</p>	<p>5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може</p>	10

			сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
	Практичне завдання	<p><u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань:</u></p> <p><u>Практичне завдання №1</u> Обрати та проаналізувати конфлікт, проведене в останні 5 років, вказавши організатора/ів, мету, терміни проведення, методику та отримані результати.</p> <p><u>Практичне завдання №2</u> стислий зміст завдання, обрані автором об'єкти порівняння, методику зіставлення, отримані результати та можливості їх застосування до сучасних суспільних процесів.</p> <p><u>Практичне завдання №3</u> Сформулювати завдання для розв'язання конфлікту, визначивши метод отримання кінцевого результату та 5 критеріїв оцінки.</p>	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Відповідь на семінарі	<p><u>Семінар №4</u> Питання за Змістовим модулем 2</p> <p><u>Семінар №5</u> Питання за Змістовим модулем 2</p> <p><u>Семінар №6</u> Питання за Змістовим модулем 2</p>	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.	10

		<p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	
Практичне завдання	<p><u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u></p> <p><u>Практичне завдання №4</u> Сформулювати завдання для розв'язання його медіаторними технологіями аналізу ієрархій, визначивши метод отримання кінцевого результату та 5 критеріїв оцінки.</p> <p><u>Практичне завдання №5</u> Обрати дві країни та скласти стислий план проведення стратегування переговорів та медіації за подібністю. План має включати аргументацію обрання об'єктів аналізу, зазначення країни та мінімум п'яти критеріїв порівняння, інтерпретацію отриманих результатів.</p> <p><u>Практичне завдання №6</u> Обрати дві країни та скласти стислий план проведення стратегування переговорів та медіації за відмінністю. План має включати аргументацію обрання об'єктів аналізу,</p>	<p>5 балів – повна змістова робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження;</p> <p>4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу</p>	5

		зазначення країни та мінімум п'яти критеріїв порівняння, інтерпретацію отриманих результатів.		
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Відповіді на семінарі	<p><u>Семінар №7</u> Питання за Змістовим модулем 3</p> <p><u>Семінар №8</u> Питання за Змістовим модулем 3</p> <p><u>Семінар №9</u> Питання за Змістовим модулем 3</p>	<p>5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	10
	Практичне завдання	<p><u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u></p> <p><u>Практичне завдання №7</u> На прикладі результатів сформувати віяло інтерпретацій щодо причин, ставлення до неї громадськості, перебігу, наслідків.</p> <p><u>Практичне завдання №8</u> На кейсі сценарне планування прогнозування .</p>	<p>5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження;</p> <p>4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу.</p>	5

		<p><u>Практичне завдання №9</u> На кейсі сценарне планування прогнозування .</p>		
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4		<p><u>Семинар №10</u> Питання за Змістовим модулем 4</p> <p><u>Семинар №11</u> Питання за Змістовим модулем 4</p> <p><u>Семинар №12</u> Питання за Змістовим модулем 4</p> <p><u>Семинар №13</u></p> <p><u>Семинар №14</u></p>	<p>5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція</p> <p>4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань.</p> <p>3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим</p> <p>2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може</p> <p>1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність</p>	10
	Практичне завдання	<p><u>Студент виконує на вибір одне із зазначених завдань</u></p> <p><u>Практичне завдання №10</u> На кейсі проаналізувати сценарне планування прогнозування .</p> <p><u>Практичне завдання №11</u> На кейсі проаналізувати сценарне планування прогнозування .</p>	<p>5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження;</p> <p>4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження;</p> <p>3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків;</p> <p>1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу</p>	5

		Практичне завдання №12 Сформулювати завдання, яке передбачає розв'язання конфлікту.	
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2		15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8		60

9. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тести	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	0,5 балів за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 40 хвилин і одна спроба	10
	Теоретичне завдання	Питання для підготовки і тести розміщено у Moodle	5 балів. Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь – 5 балів . Неповна відповідь з неточностями або нерозкриттям частини питання – 3-4 бали . Неповна і нелогічна відповідь – 1-2 бали .	5
	Індивідуальне завдання	Саморефлексія за німецькою методикою «Рюкзак знань»	20-18 – нав'язні всі вихідні умови завдання, представлені всі структурні елементи графічний вигляд та хід всіх розрахунків з кінцевим результатом, зазначена та обґрунтована правильна відповідь на нього; 17-14 – завдання розв'язано частково; обрана менша кількість критеріїв, ніж зазначена в умовах, є логічна та/або розрахункові помилки в ході розв'язання завдання; 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 – робота неповна, містить доатстньо кількість логічних та розрахункових помилок, правильна відповідь не визначена; 4-1 – робота представлена лише вихідними умовами та декількому базовими розрахунками.	20

Усього за підсумковий семестровий контроль		40
--	--	-----------

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

10. Рекомендована література

Основна:

1. Лепський М.А. Якісні методи соціального прогнозування: методологія, методика, практика: підручник / М.А.Лепський. 2-е видання, доп. І випр. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2022. 440с
2. Лепський М.А. Фрактальність ідеї «поетики» та виклики сценарного прогнозування //Культурологічний вісник. Науково-теоретичний щорічник Нижньої Наддніпряниці. Запоріжжя, 2016. Вип. 36.
- 3 Лепський М.А., Спін-Офф-технології сценарування в мобілізації споживачів і політичних прихильників // Гуманітарний вісник Запорізької державної інженерної академії: Збірник наукових праць / За ред. В. Г. Воронкової. Випуск 67. Запоріжжя, РВВ ЗДІА, 2016. С.40-48.
4. Стратегічне прогнозування політичних ситуацій та процесів: монографія [Воловик В.І., Лепський М.А., Гугнін Е.А. та ін.]; за заг. ред. М.А. Лепського. Запоріжжя: ЗНУ, 2012. 428 с.
5. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навчальний посібник [Воловик В.І., Лепський М.А., Гугнін Е.А. та ін.]; за заг. ред. М.А. Лепського. – Запоріжжя: ЗНУ, 2012. 468 с.
6. Schwartz Peter The Art of the Long / Developing & Using Scenarios. GBN Monitor Grupp, 2015. 31р.
7. Schwartz Peter The Art of the Long View: Planning for the Future in an Uncertain World. Published April 15th 1996 by Crown Business. 292р.
8. Лепський Максим Анатолійович. Біографічний метод: конструктор дизайну методології дослідження /Технічний редактор І.О. Кудінов. Запоріжжя, 2025. КСК-Альянс, ЦНСД. 374 с.
9. Лепський М. А., Лепська Н. В. Аналогія ігор в стратегічному геополітичному прогнозуванні: Маджонг і Го в топологічному просторі Китаю і Японії : монографія. Запоріжжя : ЦНСД, 2025. 313 с.
10. Лепський М. А., Лепська Н. В. Геополітичний стратегічний аналіз шахівниці майбутнього : монографія. . Запоріжжя: ЦНСД. 2025. 162 с.

Додаткова:

1. Матвієнко В.Я. Прогностика. К.: Українські пропілеї, 2000. 520 с.
- 2 Godet, Michel. (2000). The art of scenarios and strategic planning: Tools pitfalls. Technological Forecasting and Social Change, 65, 3-22
3. Schwarz J. O. Strategic Foresight: An Introductory Guide to Practice. London: Routledge, 2024. 170 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057413.pdf>
4. The Strategic Foresight Book. IFRC Solferino Academy, 2023. 290 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057412.pdf>
5. Szostak R. Making Sense of the Future. London: Routledge, 2022. 192 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057406.pdf>
6. The Politics and Science of Prevision: Governing and Probing the Future / ed. by A. Wenger, U. Jasper, M. D. Cavelt. London: Routledge, 2020. 260 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057405.pdf>
7. Developments in Demographic Forecasting / ed. by S. Mazzuco, N. Keilman. Cham: Springer, 2020. 258 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0048070.pdf>
8. Old and New Perspectives on Mortality Forecasting / ed. by T. Bengtsson, N. Keilman. Cham: Springer, 2019. 349 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi65/0048071.pdf>

11. Інформаційні ресурси:

1. <http://socforecast.org.ua/>
2. <http://www.nbuv.gov.ua> Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського
3. <http://www.ipiend.gov.ua> Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І.Ф.Кураса НАН України
4. <http://www.iweir.org.ua/> Інститут світової економіки і міжнародних відносин

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

5. [http:// www. irr.lviv.ua/](http://www.irr.lviv.ua/) Інститут регіональних досліджень
6. [http:// www. iep.i-c.com.ua/](http://www.iep.i-c.com.ua/) Інститут економічного прогнозування
7. [http:// www. niss.gov.ua](http://www.niss.gov.ua) Національний інститут стратегічних досліджень
7. [http:// www. politik.org.ua](http://www.politik.org.ua) Український центр політичного менеджменту («Журнал «Політичний менеджмент»)
8. [http:// igls.com.ua](http://igls.com.ua) Інститут глобальних стратегій
9. [http:// www. ucipr.kiev.ua](http://www.ucipr.kiev.ua) Український незалежний центр політичних досліджень
10. [http:// www. icps.kiev.ua](http://www.icps.kiev.ua) Міжнародний центр перспективних досліджень
11. [http:// www. e-lib.info](http://www.e-lib.info) Електронна бібліотека

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ¹

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є СЕЗН Moodle. Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Необхідно регулярно перевіряти свою електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

Якщо з технічних причин доступ до Moodle є неможливим або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на пошту викладача. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище, ім'я та курс.

Намагайтеся бути пунктуальними. Невчасно надіслана робота різко втрачає свою актуальність. Пропущене заняття – це втрачений шанс професійного розвитку.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення UniCheck. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем.

Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел:

Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам».

Неформальна освіта. Можливе визнання результатів неформальної освіти згідно Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти від 2025 року. Механізм визнання описано

у Положенні: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_nats_onal_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobuti_kh_shlyakhom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf".

- Положення від 2025 року передбачає, що "2.7. У разі, якщо перезарахуванню отриманих результатів навчання у неформальній та інформальній освіті підлягають окремі розділи чи теми, виду навчальних занять, самостійної роботи, які не перевищують 14 годин, право для перезарахування результатів надається викладачу відповідної дисципліни. Умови такого перезарахування, рекомендації щодо можливості проходження визначеного онлайн курсу чи іншого елементу неформальної/інформальної освіти визначаються у силабусі навчальної дисципліни освітнього компонента та затверджуються на засіданні кафедри. Додаткове визнання результатів неформального навчання не потрібне. Перевірка досягнутих результатів навчання здійснюється під час проведення підсумкового контролю з дисципліни та враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни." Завдання з семінару/практичного заняття чи індивідуальної роботи (якщо не перевищує 14 годин) може бути зарахований курс неформальної освіти (наприклад, з платформи Prometheus) при відповідності до тем курсу.

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://lnk.ua/9MVwgEpVz](https://lnk.ua/9MVwgEpVz).

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNgg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.
Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.